

ANNA VINTERE

**Biedrība
Izglītības inovāciju pārneses centrs**

AGING WITH ACTIVE KNOWLEDGE AND EXPERIENCE

**NOVECOŠANA
AR AKTĪVĀM ZINĀŠANĀM UN PIEREDZI**

**A
W
A
K
E**

2011-1-PL1-GRU06-19982 4

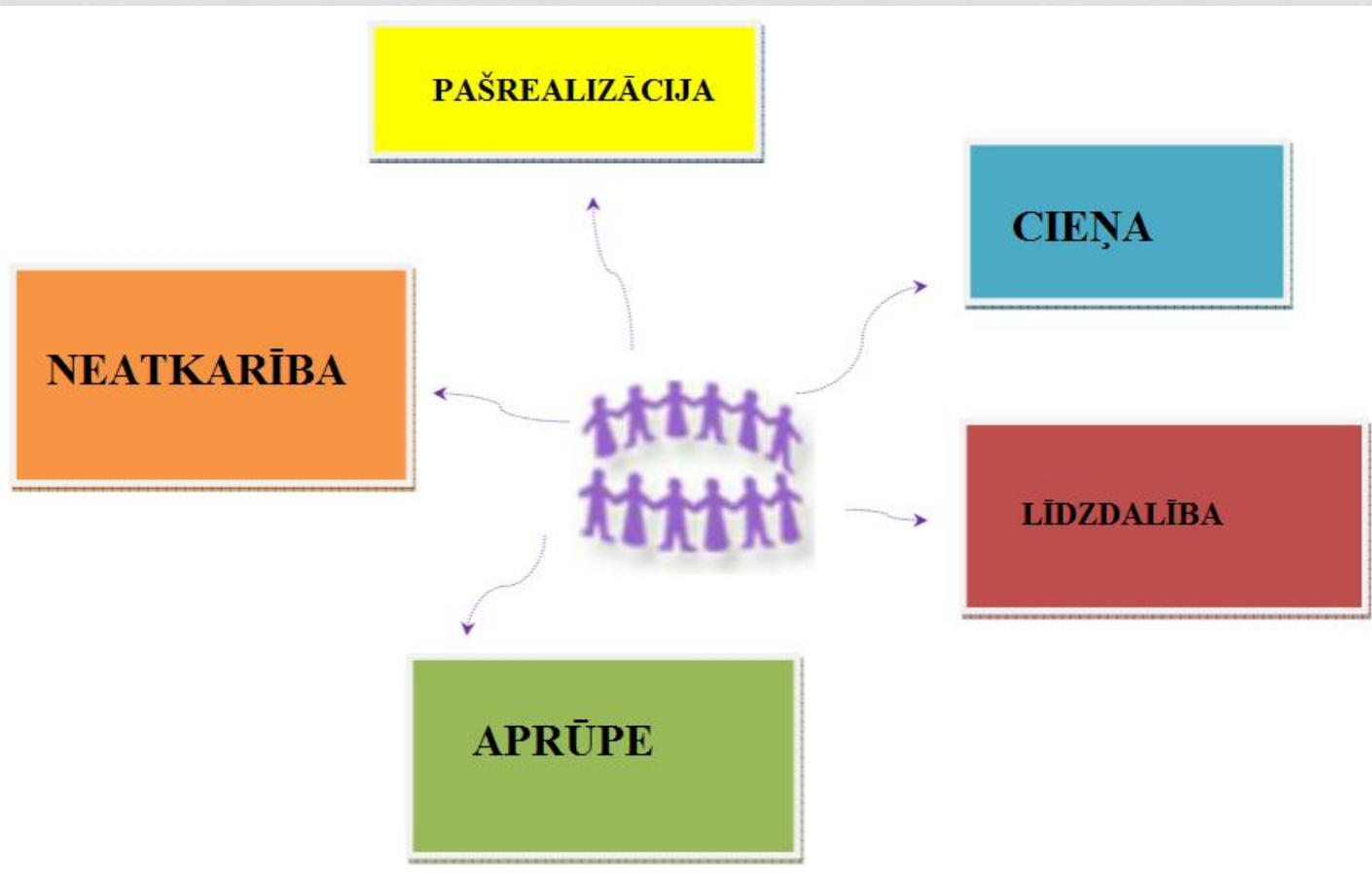
A.W.A.K.E.

AGING WITH ACTIVE KNOWLEDGE AND EXPERIENCE

- Grundtvig mācību partnerības projekts, kura mērķis ir labās prakses apzināšana un pieredzes apmaiņa starp projektā iesaistītajām institūcijām kā **izglītot un aktivizēt gados vecākus cilvēkus**, lai veicinātu mobilitāti, aktivizēšanās un mūžizglītības ideju cilvēku 50+ vidū.
- Koordinators:
 - **Polija** - Centre for Senior Citizen Initiatives
- Partneri:
 - **Itālija** - Centro Servizi Per Il Volontariato V.S.S.P
 - **Lietuva** - Lithuania Adult Education Centres Leaders Association
 - **Rumānija** - Asociata Educatia de a Lungul Intregii Vieti
 - **Spānija** - Asociación De Mujeres Por Un Envejecimiento Saludable (Ames)
 - **Latvija** – Izglītības inovāciju pārneses centrs

APVIENOTO NĀCIJU PRINCIPI GADOS VECĀKIEM CILVĒKIEM

1991.gadā
Ģenerālā
Asambleja
pieņēma
Apvienoto
Nāciju principus
gados
vecākiem
cilvēkiem

AKTĪVĀS NOVECOŠANĀS PĪLĀRI

- Nemot vērā partnerorganizāciju specifiku un pieredzi cilvēku 50+ izglītošanā, noteikti pieci galvenie aktīvās novecošanās pīlāri, kas aktuāli ne tikai partnervalstī, bet arī citām Eiropas valstīm:
 - Dalīšanās zināšanās un pieredzē (divvirzienu) starp vecāko paaudzi un jauniešiem
 - Brīvprātīgais darbs - veids, kā mācīties un mācīt; iesaistīties mūžizglītībā
 - Dzīvot cik ilgi iespējams un cik vien labi iespējams
 - Kultūra un māksla - veids, kā izteikt savu personību
 - IKT un valodu prasmes kā būtiskākie instrumenti, lai dzīvotu un strādātu kopā Eiropā.

PROJEKTA IEVIEŠANA

<i>Mācību vizītes</i>	<i>Prezentāciju tēma</i>
Polija Oktobris 2011	Senioru iesaistīšana sabiedriskajā dzīvē
Itālija Februāris 2012	Cilvēku 50 + līdzdalība brīvprātīgajā darbā - iesaistīšanas metodes un motivēšanas veidi
Lietuva Jūnijs 2012	Neformālās un informālās izglītības metodes cilvēkiem 50+ un kultūras programma
Spānija Oktobris 2012	Sieviešu 50+ apmācības specifika, arī sieviešu organizācijas un to darbības virzieni
Rumānija Marts 2013	50+ IKT apmācība - metodes un labā prakse
Latvija Jūnijs 2013	<i>Noslēguma konference</i>

APTAUJA

IZGLĪTĪBAS VAJADZĪBAS UN CERĪBAS CILVĒKIEM VIRS 50 GADIEM

- **Mērķis:**

- Apzināt cilvēku virs 50 gadiem izglītības vajadzības;
- Noskaidrot cilvēku motivāciju līdzdalībai brīvprātīgajā darbā;
- Uzlabot mācību metodes un attīstīt izglītības piedāvājumu cilvēkiem, kas vecāki par 50 gadiem.

- **Izlase:**

- 1) *Dzīvesvieta:* lauki / neliela pilsēta / vidēja pilsēta / lielpilsēta –
7-8 katrā dzīvesvietā
- 2) *Dzimums:* 15 sievietes un 15 vīrieši
- 3) *Nodarbinātības statuss*
- 4) *Vecums*
 - 51-60 - 10 anketas
 - 61-70 - 10 anketas
 - 71-80 - 5 anketas
 - 81 + - 5 anketas

CILVĒKU VIRS 50 GADIEM IZGLĪTĪBAS MĒRĶI

Pašpilnveidošanās

Personības

Vaļasprieks

**Profesionālā
attīstība**

Darba tirgus prasības

Karjeras attīstība

**Iekļaušanās
darba tirgū**

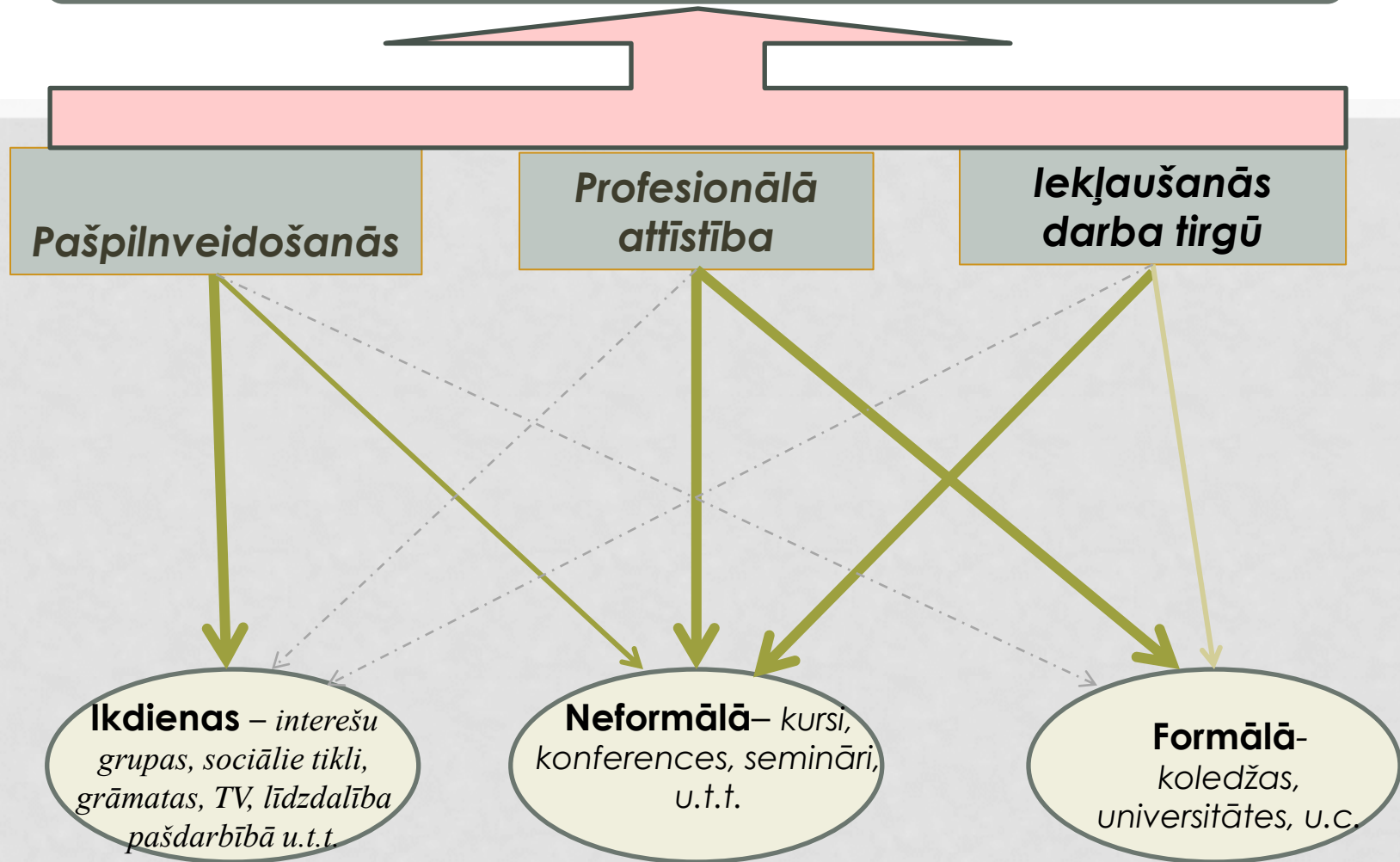
Pirmspensijas vecums – nepieciešamība
apgūt jaunas prasmes

Bezdarbnieks – pārkvalifikācija -
jāapgūst jauna specialitāte

KOPĪGAIS VISĀM TRĪS GRUPĀM: *VALODAS, IKT, KOMUNIKĀCIJAS PRASMES*

- Šīs prasmes **var iegūt trīs veidos:**
 - Daži cilvēki vecumā virs 50 turpina studēt augstākās/ profesionālās izglītības iestādēs
 - Apmeklē kursus (*semināri, konferences u.c.*)
 - Pašmācība vai pievienojoties dažādām interešu grupām (*klātienēs vai virtuālās*)
- **Izglītības formas:**
 - *Formālā izglītība*
 - *Neformālā izglītība*
 - Mācīšanās ārpus formālās vai neformālās izglītības - pašmācība, ikdienas mācīšanās (ģimenē, darbavietā u.c.)

Mācību mērķis - dzīvot laimīgu un piepildītu dzīvi

APTAUJAS ANKETA

1.DALĀ. ESOŠĀ SITUĀCIJĀ

Vai šobrīd iesaistās kādā izglītības programmā/ kursos un cik laika pavadiet mācoties un cik velta pašattīstībai

Vai šobrīd esat iesaistīti kādā izglītības programmā/ kursos?
(Varat izvēlēties vairāk kā vienu atbildi)

- a) Jā**, es apmeklēju kursus (ieskaitot e-mācības)
(Lūdzu norādiet, kādus tieši kursus apmeklējat):
- a) Nē**, kursus neapmeklēju.

Lai iegūtu jaunas zināšanas un prasmes, es
(izvēlieties sev atbilstošās atbildes):

Cik laika pavadiet mācoties un veltot pašattīstībai?

APTAUJAS ANKETA

2.DALĀ. VAJADZĪBAS UN SAGAI DĀMAIS (I)

Vai vēlas iemācīties ko jaunu; kāpēc vēlas mācīties:

- **Mācīšanās ir labs veids, kā turpināt būt aktīvam. Vai piekrītat?**
- **Vai Jūs vēlētos iemācīties ko jaunu?**
- **Ir vecums, kad vairs nav vajadzības mācīties. Vai piekrītat?**
- **Kāpēc vēlaties mācīties? Motivācija:**
 - Man patīk mācīties
 - Mācīšanās ir labs veids, kā tikties un iepazīties ar cilvēkiem
 - Mācīšanās ir labs veids, kā paust savu viedokli
 - Man nepieciešams mācīties, lai gūtu panākumus profesionālajā jomā
 - Citi cilvēki mani cienīs
 - Varu iegūt un uzlabot savu kvalifikāciju
 - Varu apgūt jaunas prasmes
 - Mācīšanās ir labs izklaides veids
 - Tā ir personīga attīstība
 - Tas ceļ manu pašapziņu

APTAUJAS ANKETA

2.DALĀ. VAJADZĪBAS UN SAGAIĀMAIS (II)

Ko vēlas mācīties, kādām mācību metodēm dod priekšroku u.t.t.:

- **Ko Jūs sagaidāt no mācībām? Gala rezultāts**
- **Ko jūs vēlaties mācīties?**
(Varat izvēlēties visas, bet atzīmējiet prioritātes, ierakstot skaitļus 1, 2, 3 ...)
- **Kādas profesionālās iemaņas vēlētos apgūt?**
(Varat izvēlēties visas, bet atzīmējiet prioritātes, ierakstot skaitļus 1, 2, 3 ...)
- **Cik stundu jūs vēlētos mācīties?**
- **Kurai no mācību metodēm dodat priekšroku?**
Priekšroku dodu mācībām aci pret aci ar pasniedzēju, Priekšroku dodu mācībām grupā, Vislabprātāk mācos viens
- **Kā vislabprātāk pavadāt laiku?**
(Varat izvēlēties visas, bet atzīmējiet prioritātes, ierakstot skaitļus 1, 2, 3 ...)

APTAUJAS ANKETA

3.DAĻA. IESPĒJAS UN ŠĶĒRŠĻI

- 1) *Vai dzīvesvietā ir pieejamas izglītošanās iespējas; vai piedāvājums ir pietiekams;*
- 2) *Vai ir kādi šķēršļi, lai piedalītos izglītības aktivitātēs savā dzīvesvietā*

- **Vai savā dzīvesvietā (pilsētā) ir pieejams:**
- **Vai izglītības iespēju piedāvājums cilvēkiem, kas vecāki par 50 gadiem, ir pietiekams?**
- **Kādas ir piedāvājuma vājās puses?**
- **Vai redzat kādus šķēršļus, lai piedalītos izglītības aktivitātēs savā dzīvesvietā?**
- **Kādi ir šķēršļi?**

Veselības problēmas, Ģimenes problēmas, Laika trūkums, Invaliditāte , Finansiālas problēmas, Attālums/ grūti nokļūt, Informācijas trūkums, Izglītības konsultantu trūkums u.c.

APTAUJAS ANKETA

4.DAĻA. BRĪVPRĀTĪGAIS DARBS

- 1) *Vai vēlas būt brīvprātīgais;*
- 2) *Kāda veida brīvprātīgais darbs interesē u.t.t.*

- **Kas, jūsuprāt, ir brīvprātīgais darbs?**

- **Vai Jūs vēlētos būt brīvprātīgais?**

- **Vai esat brīvprātīgais/vēlētos par tādu kļūt?**

Gribu pavadīt laiku ar citiem cilvēkiem un iegūt jaunus draugus, Gribu palīdzēt citiem, Es gribu justies vajadzīgs, Gribu iemācīties ko jaunu, Brīvprātīgais darbs man ļauj labi justies, Tas palīdz manā profesionālajā dzīvē, Tas ir labs veids, kā uzzināt par sevi ko jaunu

- **Kāda veida brīvprātīgais darbs Jūs interesē?**

- **Kāpēc jūs neinteresē brīvprātīgais darbs?**

- *Joprojām strādāju, Man ir veselības problēmas, Esmu aizņemts ar savu ģimeni, Negribu, lai mani izmanto, Nezinu, kur iegūt par to informāciju, Man ir citas intereses u.c.*

LATVIJAS, LIETUVAS, POLIJAS UN RUMĀNIJAS 50 + IR PAAUDZE, KAS TIKA IZGLĪTOTI UN SĀKA ATTĪSTĪT SAVU KARJERU SOCIĀLISMA APSTĀKĻOS

- **Kopīgās iezīmes:**

- Iniciatīvas trūkums, domā, ka viss ir jānodrošina valstij vai kaut kam citam;
 - Turiet valdīt viedoklis, ka tas ir labi ilgu laiku strādāt vienā darba vietā;
 - Nav gatavi pārmaiņām...
-
- Tādējādi - nodrošinot izglītības un pārkvalifikācijas iespējas šai paaudzei - ir viena no prioritātēm, kas atspoguļota vairākos normatīvajos dokumentos.

APTAUJAS LAIKĀ GŪTĀS ATZIŅAS

- Intervija – nevis anketas aizpildīšana
- Jāizskaidro jautājumi, piemēram, *kas ir brīvprātīgais darbs ...*
- Mācīšanos ārpus formālās un neformālās izglītības cilvēki vecumā virs 50 neuzskata par mācīšanos, piemēram, *grāmatu lasīšana, TV, līdzdalība pašdarbībā ...*
- Izglītības vajadzības:
 - *Laukos - noderīgas lietas, kā veidot savu biznesu ...*
 - *Pilsētā – pašpilnveidošanās, pašrealizācija*

DOKUMENTS **HOW TO ...** (I)

- Kā izmantot dažādu institūciju un organizāciju potenciālu 50+ izglītībā
- Katrs partneris veido savu «recepti», atbilstoši savas organizācijas specifikai
- **Apzināšana**
 - Izpēfīt cilvēku vecumā virs 50 vajadzības
 - Apzināt, kādas iniciatīvas notiek pilsētā / reģionā / ciemā
- **Informācija**
 - Vissvarīgākais ir dot vecākiem uzticamu informāciju
- **Sadarbība**
 - Labākais veids, lai sasniegtu lielāku skaitu gados vecāku cilvēku, ir vietējā sadarbība
- **Veselīga novecošana**
 - Sniedzot senioriem ar uzticamu informāciju, veidojot daudzveidīgu piedāvājumu, sadarbojoties ar vietējo vidi, iesaistot seniorus izglītības aktivitātēs, dot viņiem iespēju novecot ar labu veselību.

DOKUMENTS **HOW TO ...** (II)

- **Apzināšana**
 - Veikt izpēti; apzināt vajadzības un iespējas; apkopot labās prakses; satīties ar citiem cilvēkiem un dalīties atzinumos ...
- **Informācija**
 - Izveidot un uzturēt dažādas datu bāzes;
 - izveidot telpu un iespējas pārstāvēt sevi; popularizēt labo praksi un vērtīgus piemērus, izmantojot dažādus instrumentus
(internets, brīvprātīgais darbs) ...
- **Sadarbība**
 - Veidot partnerību ar dažādām institūcijām; apmainīties resursiem un idejām; iedrošināt cilvēkus līdzdalībai brīvprātīgajā darbā ...
- **Veselīga novecošana**
 - Veikt izglītošanu ...